

КАКО ЕВРОПУ ЧИНИМО БОЉОМ ЗА ЊЕНЕ ГРАЂАНЕ И ГРАЂАНКЕ

*Учешће Републике Србије у Програму
Европске уније „Европа за грађане
и грађанке“*

Канцеларија за сарадњу
са цивилним друштвом

Република Србија
Влада

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

УВОД

Са задовољством вам представљамо брошуру „Како Европу чинимо бољом за њене грађане и грађанке“, посвећену успесима различитих актера из Србије који су носиоци на пројектима подржаним кроз Програм Европске уније „Европа за грађане и грађанке“. Брошура је настала са идејом презентовања различитих пројеката организација цивилног друштва, јединица локалне самоуправе, образовних и културних установа, који су подржани у петогодишњем периоду (од 2013. до 2018. године) током којег је Република Србија учествовала у Програму, а Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом спроводила активности као контакт тачка за реализацију овог Програма у Србији. У изради брошуре коришћени су материјали које су корисници Програма учинили доступним јавности путем својих интернет презентација и упитника који је припремила Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије.

Програм „Европа за грађане и грађанке“ један је од програма Европске Уније који има за циљ промовисање европског идентитета и европског грађанства, као и сарадње између земаља учесница Програма у различитим областима које су везане заједничким политикама.

Република Србија иницирала је учешће у Програму „Европа за грађане и грађанке“ 2012. године потписивањем Меморандума о сагласности између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у Програму „Европа за грађане и грађанке“, док су корисници из Србије први пут учествовали на позивима за достављање предлога пројеката из 2013. године. Међународни споразум између Европске комисије и Владе Републике Србије, који представља основ за учешће корисника из Србије у Програму током седам година, потписан је у октобру 2014. године и на снази је до 2020. године.

Промовишући заједничку европску историју и подстичући одговорност Европе за њене грађане и грађанке, али и њихову одговорност за правац у којем ће се Европа даље развијати, Програм „Европа за грађане и грађанке“ тежи бољем разумевању Европске уније, њене историје и различитости, као и јачању идеје европског грађанства и његовог учешћа у одлучивању о будућности континента. Посвећеним радом на већем укључивању својих грађана и грађанки у све ви-

дове заједничког живота и изградњи још повезаније Европе, Европска унија наменила је овај програм не само корисницима из држава чланица, већ и оних држава које се налазе у различитим фазама свог европског пута на чијем се крају налази пуноправно чланство у „европској породици народа“.

Отварајући фондове за изузетно широк круг корисника и нудећи им могућност да се повежу, сарађују и реализују заједничке пројекте на најразличитије теме, како са партнерима из држава чланица, тако и из оних држава које тек приступају Европској унији, Програм је током претходних година привукао велики број корисника из Србије. До сада је одобрено укупно 33 пројекта чији су носиоци из Републике Србије, у укупном износу од преко 2 милиона евра. Још значајније је да је кроз овај Програм, преко 300 учесника из наше земље успоставило партнерства на пројектима који се реализују широм Европе, што је резултовало и наставком сарадње на другим пројектима и програмима.

Велико интересовање и бројност успешно реализованих пројеката на којима су учествовали актери из Србије сведоче о високом степену препознавања европских вредности као важних од стране грађана Србије и њиховој тежњи да учествују у креирању „будуће Европе“.

На крају, у име тима Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије, захваљујемо се на сарадњи онима који нису више део наше институције, али су током претходних година предано радили на промоцији Програма „Европа за грађане и грађанке“. Честитамо свим корисницима Програма и њиховим партнерима који су својим идејама и преданим радом допринели заједничкој визији Европе, у очекивању даље успешне сарадње, приступања Европској унији и креирању бољег друштва за све грађане и грађанке.

*Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом
Владе Републике Србије
Мај, 2018. године*

РЕЗУЛТАТИ УЧЕШЋА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ПРОГРАМУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ „ЕВРОПА ЗА ГРАЂАНЕ И ГРАЂАНКЕ“ ОД 2013. ДО 2017. ГОДИНЕ

За пуних пет година учешћа у Програму „Европа за грађане и грађанке“ Република Србија бележи одличне резултате. У периоду од 2013. до 2017. године одобрено је укупно 33 пројекта чији су носиоци из Републике Србије, у укупном износу од преко 2 милиона евра, док је преко 300 учесника из наше земље успоставило партнерства на пројектима који се реализују широм Европе.

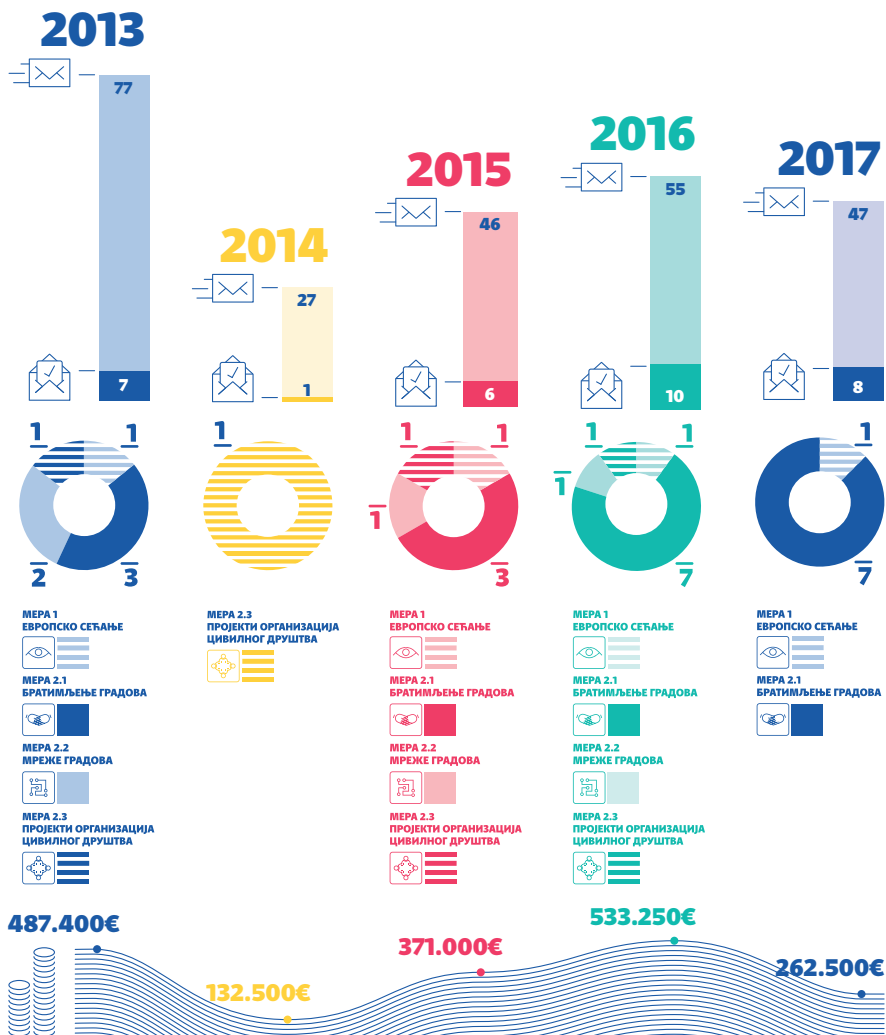
Најважнији подаци о учешћу Републике Србије у Програму за период 2013-2017

Територијална распрострањеност одобрених пројеката

Највећи успех остварен је 2013. године, одмах након отварања овог Програма за Србију, али и 2016. године када је укупна вредност свих одобрених пројеката била највећа.

Број апликација из Србије, број одобрених пројеката (носиоци) и укупна вредност одобрених пројеката

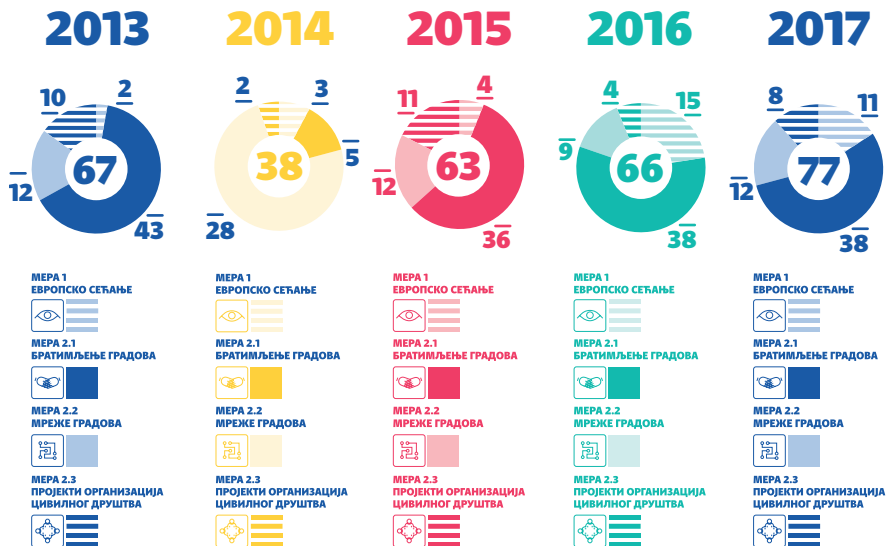

Међу корисницима Програма, неке организације цивилног друштва и јединице локалне самоуправе имале су више од једног одобреног пројекта, као што је Мађарски културни центар Непкер, који је био носилац на чак 5 пројеката и општина Сента која је имала 3 пројекта као носилац.

Важно је и напоменути да је на позиву из 2014. године за пружање трогодишње структурне подршке европским think-tank организацијама и организацијама цивилног друштва на европском нивоу од укупно 3 пристигле пријаве из Србије, одобрен пројекат Београдске отворене школе у вредности од 249.720 ЕУР.

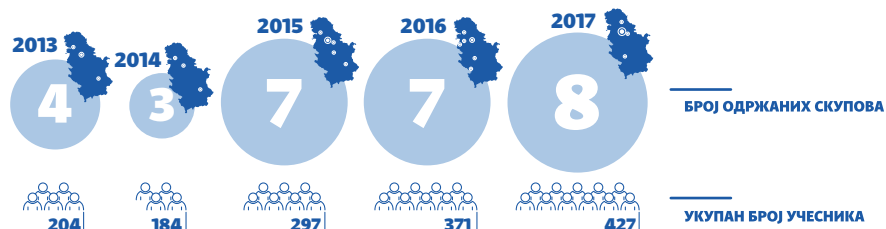
У периоду од 2013. до краја 2017. године, чак 311 организација из више од 70 градова и општина оствариле су улогу партнера на пројектима чији су носиоци били и из других земаља учесница Програма.

Број одобрених пројеката на којима су партнери из Србије

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, као национална контакт тачка за ЕУ Програм „Европа за грађане и грађанке“, током претходних пет година спроводила је бројне активности посвећене промоцији Програма и јачању капацитета домаћих корисника за учествовање и умрежавање у оквиру Програма. Преко 1.500 учесника - представника организација цивилног друштва, јединица локалне самоуправе, културних, образовних и научних институција, присуствовало је на преко 20 инфо сесија и 6 великих конференција у 12 градова и општина. Поред тога, организовали смо и више радионица за израду пројеката и пружали редовну подршку у припреми пројеката, као и у успостављању партнерстава наших корисника са заинтересованим актерима широм Европе.

Број одржаних скупова и укупан број учесника

„ЕВРОПА СУОЧЕНА СА ПРОШЛОШЋУ“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„Ескалација у Холокауст: од стрељачких водова до гасног камиона концентрационог логора на Сајмишту - две одлучујуће фазе Холокауста у Србији“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 1. Европско сећање

НОСИЛАЦ

Историјски архив Београда (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Хрватска, Шведска, Холандија, Србија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Стварање међународне платформе за размену искустава из области комеморације, истраживања и едукације о Холокаусту, која ће посебну пажњу посветити Холокаусту у Србији као неодвојивом делу заједничког европског наратива о Холокаусту

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

18 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

100.000 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.holokaust.arhiv-beograda.org/

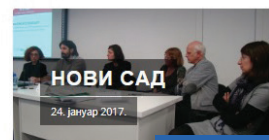
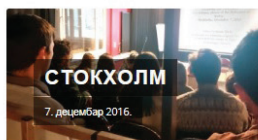
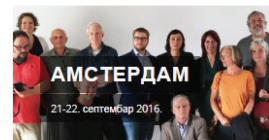

„Пројекат је допринео ширем сагледавању Холокауста у европском контексту и даљем истраживању његовој кључној улогицаја на стварање универзалних вредности у посљерајној Европи, укључујући и изазове растућих тенденција нетолеранције, дискриминације, антисемицизма и антиромизма са којима се Европа данас суочава.“

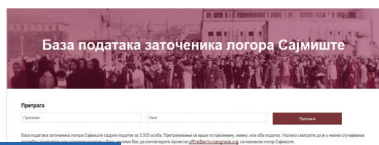
Историјски архив Београда

Полазећи од Холокауста у Србији као полазне тачке и неодвојивог дела заједничког европског искуства и наратива о Холокаусту, пројекат „Ескалација у Холокауст: од стрељачких водова до гасног камиона концентрационог логора на Сајмишту - две одлучујуће фазе Холокауста у Србији“ посебну пажњу посвећује европској димензији Холокауста, те историјским поукама из којих су касније израсле основне европске демократске тековине поштовања и чувања толеранције, разноликости и људских права. Мотивисан открићем својих архивиста о архивској грађи која садржи документацију и пријаве смрти за више од 3.000 београдских Јевреја убијених у логору Сајмиште, Историјски архив Београда је, заједно са партнерима из Хрватске, Шведске, Холандије и Србије, иницирао широку међународну сарадњу са циљем да се истраже савремена искуства и методологије, како би се пронађени материјал обрадио и представио јавности на најбољи и најефектнији начин.

Основне активности пројекта, који је реализован од септембра 2015. до фебруара 2017. године, биле су фокусиране на сарадњу и размену знања и искустава са институцијама и водећим стручњацима широм Европе у оквиру поља културе сећања, истраживања и едукације о Холокаусту. Активности су реализоване кроз серију од шест јавних манифестација у Србији, Холандији и Шведској од којих је свака обрађивала две главне теме о којима су дискутовали домаћи и међународни експерти: једну која се односи на Холокауст у Србији, и другу која третира Холокауст у ширем европском контексту, са освртом на искуства и праксу комеморације, истраживања и едукације. Поред тога, одржане су и дебате, радионице и предавања која се тичу наставе о Холокаусту, затим о Холокаусту као заједничком европском историјском искуству и наративу, као и о низу актуелних европских изазова у суочавању са нетолеранцијом, антисемицизмом, антиромизмом и јачањем екстремне деснице и сл.

Међународни скупови одржани у оквиру пројекта „Ескалација у Холокауст“

База података заточеника логора Сајмиште
www.holokaust.arhiv-beograda.org/sajmiste/

Део изложбе „Октобар 1941.“

Наставни материјал „Естер“
www.ester.rs

Публикација „Ескалација у Холокаусту“
www.holokaust.arhiv-beograda.org/zbornik/

Места и датуми одржавања међународних манифестација у Србији одабрани су имајући на уму дане сећања и места страдања од посебног значаја за Србију, који су још увек углавном непознати широј европској публици. На тај начин су активности пројекта биле усмерене на два циља: да допринесу својим садржајем обележавању дана сећања, и да стручњацима из иностранства представе историјске догађаје, споменике, места сећања и датуме важне за историју Србије у Другом светском рату.

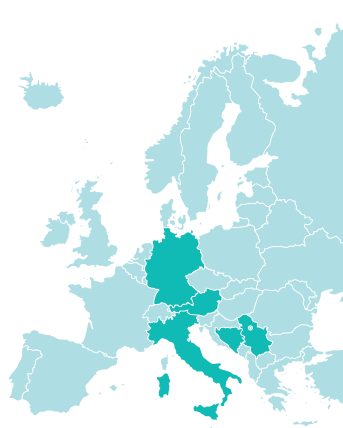
Као најважнији резултат пројекта, обрађена је до сада необрађена архивска грађа о заточеницима концентрационог логора на Сајмишту и креирана нова online база података која је сада доступна научној и широј јавности на интернет страници Историјског архива Београда.

Изложба „Октобар 1941.“, о месецу у којем је злочин над недужним цивилима достигао највеће размере и донета одлука о оснивању логора на Сајмишту, била је изложена у Београду, Нишу, Крагујевцу и Новом Саду, а представљена је и на стручним скуповима у Амстердаму и Стокхолму.

„Естер“ је наставни материјал настао у оквиру пројекта чији најважнији део представља колекција драматизованих прича о јеврејским жртвама које су страдале у логору на Сајмишту почетком 1942. године. Приче су фокусиране на младе жртве и њихове породице, њихов живот пре рата, за време окупације и током Холокауста и базиране су на стварним историјским догађајима и личностима.

Публикација „Ескалација у Холокаусту“ је зборник стручних радова представљених и прикупљених током конференција, семинара и радионица одржаних у оквиру пројекта.

„ЕВРОПА ИСТИНЕ“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„Сведочанство – истина или политика: Концепт сведочанства у комеморацији југословенских ратова“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 1. Европско сећање

НОСИЛАЦ

Центар за културну деконтаминацију (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Немачка, Италија, Аустрија, Босна и Херцеговина, Србија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Допринос обнављању културе мира у Европској унији укључивањем југословенских ратова у европска сећања кроз интеркултурно промишљање и расправе о концепту и методологији индивидуалног сведочења

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

18 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

95.000 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.czkd.org

www.svedocanstvo-imenovatoratom.org/rs/o-projektu

„Учесници пројекта, грађани из различитих држава наследница Југославије и Европе, развијаће осећај активної уједињаја и власништва над демократским вишеструким хибридным наративом. И на крају, али не и најмање важно, прихватање ових сведочења у европски историјски наратив ће појам „балканизација“ пренети у заборав.“

Online архива сведочења

Трагајући за одговором на питање како се третира сведочанство у комеморацији југословенских ратова – као истина или као политика, Центар за културну деконтаминацију окупио је партнере из 3 државе чланице Европске уније (Немачка, Италија, Аустрија), Босне и Херцеговине и Србије на пројекту „Сведочанство – истина или политика: Концепт сведочанства у комеморацији југословенских ратова“. Пројекат је обухватио две међусобно испреплетане истраживачке линије које се баве концептом сведочанства у контексту комеморативних пракси и ратова деведесетих, а заснива се на интервјуима и уметничким радовима који разматрају ове интервјуе као сведочанства и резултатима претходног пројекта „Именовати ТО ратом“. Базу пројекта чини аудио архива од преко 200 интервјуа вођених са учесницима југословенских ратова и антиратним активистима, који представљају главни мотив свих пројектних активности подељених у три групе – online архива сведочења, изложба уметничких радова и конферениције и други јавни скупови.

Креирање online архиве засноване на интервјуима омогућава да сваки корисник ствара сопствени профил, али и да може да преузима сегменте интервјуа и ствара наратив који потом може да подели са другима. Корисници такође могу да допринесу фонду сведочанстава својим сведочењем или интервјуима са другима.

Међународна конференција „Сведочанство. Комеморација. Блатосјање.“

Путујућа изложба у четири земље – Србија, Италија, Аустрија и Босна и Херцеговина – укључује 16 наручених аудио-визуелних радова чији су аутори изабрани путем отвореног међународног позива, а већина њих долази из пост-југословенских држава. Заинтересовани уметници позвани су да учествују у пројекту кроз испитивање материјалног аспекта сведочанстава (путем звука и гласа) с једне стране, и њиховог садржаја – политичким, економским, друштвеним и културним контекстом у различитим кључним моментима сведочанстава, с друге стране. Изложба настоји да повећа продукцију капитала знања, ширећи реалност чињеница о ратовима, као и да поспеши отварање канала који ће омогућити да се сведочанства чују и да се контекстуализују. Уз излагање радова одржани су и пратећи догађаји посвећени њиховом представљању, као и представљању саме архиве прикупљених сведочења.

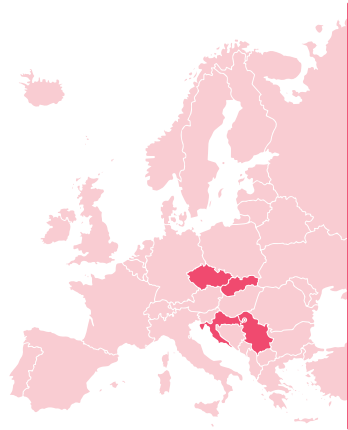
Трећу групу активности чине различити јавни догађаји реализовани у виду конференција, разговора, округлих столова и сличних скупова на којима је разматран концепт сведочења као део историјског наратива југословенских ратова.

Завршне конференције пројекта под називом „Сведочанство. Комеморација. Благостање.“ одржане су у Сарајеву и Београду са циљем да се истраже начини на које сведочење може да допринесе демократизацији и друштвеној партиципацији у изградњи историјског наратива и конституисању комеморативних ритуала. Другим речима, конференцијама, али и самим пројектом, трагало се за одговором на питање у каквим просторима сведочење може да створи могућност за алтернативне друштвене односе који би у контексту комеморације југословенских ратова омогућили да се живи заједно у благостању.

Изложба "Сведочанство – истина или политика"

„ЕВРОПА КАО ПАРТНЕР“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„Одрживост уједињења“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.1. Братимљење градова

НОСИЛАЦ

Општина Бачки Петровац (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Чешка, Словачка, Хрватска, Србија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Представљање Европске уније као подршке државама
и њиховим грађанима у решавању изазова и проблема

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

4 дана

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

25.000 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.backipetrovac.rs/projekti/projekat-odrzivost-ujedinjenja

„Пројекат је приближио грађанима Европску унију и пружио им могућности да виде њен значај из некој другој улога, не само из политичког оквира кроз који је најчешће представљена.“

Ојштина Бачки Пејровац

Пројекат „Одрживост уједињења“ реализован је кроз тродневне догађаје у Бачком Петровцу у организацији 7 партнера из 4 европске државе (Чешка, Словачка, Хрватска и Србија) са идејом да се грађанство подстакне на друштвени активизам и сагледа одрживост свих активности које се у том правцу спроводе на нивоу Европске уније. Окупљајући локалне самоуправе и организације цивилног друштва као партнере, пројекат демонстрира и промовише све предности и квалитете сарадње и партнерства јавног и цивилног сектора. Више од 600 грађана и преко 3 хиљаде индиректних корисника, учествовало је на јавним догађајима на којима су грађани подстицани да иницирају и стварају друштвене промене, посебно кроз умрежавање градова и људи и размену и неговање културе која повезује, води заједничким идејама и даје шансу заједничком развоју.

У различитим формама (панел дискусије, презентације, округли столови) разматране су теме и размењивана искуства у областима у којима се партнерске државе суочавају са истим или сличним изазовима, као што су незапосленост и миграције младих. Учесницима из Србије је од посебне важности била презентација партнера из држава чланица Европске уније о искуствима стеченим у вођењу преговора о приступању, са посебним освртом на преговарачко поглавље посвећено култури и образовању. Дискутовано је и о одрживости пројеката подржаних кроз програме Европске уније и промовисан Програм „Европа за грађане и грађанке“. Културна размена у оквиру пројекта реализована је кроз „Базар уметности“ где културно-уметничка друштва из свих држава из којих долазе пројектни партнери имала прилику да се представе.

Панел дискусија „Одрживости сарадње/одрживи развој“

„ЕВРОПА КОЈУ РАЗУМЕМО“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:
„Преведи ЕУ“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.1. Братимљење градова

НОСИЛАЦ

Удружење грађана „Либеро“ (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Македонија, Словенија, Босна и Херцеговина, Белгија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Приближавање процеса европских интеграција грађанима
и пружање подршке у њиховом бољем разумевању бенефита
које лично остварују од овог процеса

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

3 дана

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

25.000 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.libero.org.rs
www.facebook.com/libero.org.rs

„Неразумевање доводи до сумње, а сумња ствара еуроскејџике.“

Удружење грађана „Либеро“

Удружење грађана „Либеро“ и Градска општина Врачар, у сарадњи са партнерским организацијама цивилног друштва и локалним самоуправама из којих оне долазе, реализовали су пројекат „Преведи ЕУ“ у оквиру Недеље људских права на Врачару. Том приликом преко 300 учесника из Македоније, Босне и Херцеговине, Словеније, Белгије и Србије разменило је искуства и разговарало о заједничкој будућности земаља Западног Балкана унутар Европске уније. Сматрајући да грађани често доживљавају Европску унију као недовољно блиску услед погрешног тумачења информација које добијају и компликованог језика којим се о њој говори, пројектни партнери одлучили су се да Унију „преведу“ грађанима кроз кључне бенефите које њене политике и сам концепт европског грађанства имају за њихове животе.

„Превођење Европске уније“ започето је окупљањем младих из свих земаља учесница који су, у оквиру интеркултуралне вечери, међу собом представљали културу, традицију, историју својих земаља, као и искуства живота младих људи у тим земљама. Кроз презентацију промотивних материјала, дегустирање хране и представљање музике коју слушају, млади Европљани су привремено креирали једну од кључних карактеристика живота унутар Европске уније – интеркултуралност - и на тај начин пренели другима осећај шта значи бити грађанин Европске уније.

Најважније активности реализоване у оквиру пројекта:

- Тематске радионице “превођења ЕУ политика” у области екологије, културе, образовања, медија, науке, предузетништва, мобилности и прилика за волонтирање, коришћењем креативног и иновативног размишљања младих на једноставан језик разумљив грађанима;
- Радионице креирања интерактивног садржаја за разговор и дискусију у локалним заједницама о Европској унији, њеним вредностима и политикама, концепту европског грађанства;
- Отворена дискусија са грађанима о Европској унији, изазовима са којима се она данас суочава, као и како ће потенцијално Унија изгледати са земаљама Западног Балкана као чланицама;
- Развијен је веб сајт <http://local.libero.org.rs/> за подршку стварању бољих локалних заједница на њиховом путу ка Европској Унији;
- Потписана су “Писма о намерама” представника локалних власти укључених у пројекат ради даљег оспособљавања међусобне сарадње, јачања сарадње локалних институција и грађана, подстицања грађанске партиципације и стварање отворенијих, толерантнијих и инклузивнијих друштава

„Србија се на свом „евројском путу“ не може ослонити само на вештине администрације и политичара да ускладе законодавне оквире са оквирима Уније, већ подршку на том путу мора добити од грађана, с обзиром да ЕУ реформе директно утичу на квалитет њиховог живота. Дискусијом коју је овај пројекат произвео и језиком на који су грађанима биле представљене ЕУ политике, створен је оквир за боље разумевање грађана у области ЕУ политике, а из разумевања долази и подршка за тај пут.“

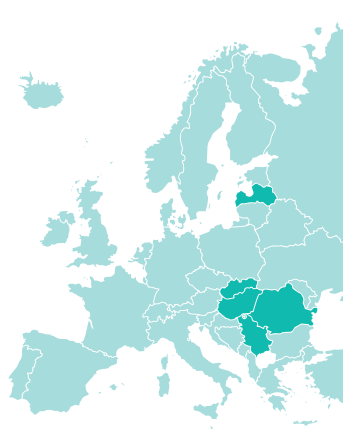
Удружење грађана „Либеро“

Остварање пројекта „Преведи ЕУ“

Одрживост и дугорочни ефекат овог пројекта, настао као директна последица квалитетне сарадње, успостављеног поверења и остварених резултата, огледа се у чињеници да је пројектним партнерима у истом саставу одобрен нови пројекат у оквиру мере Братимљење градова под називом „Европа прича“.

„СЛОБODНА ЕВРОПА“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„Заједно у Европи без граница и царина“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.1. Братимљење градова

НОСИЛАЦ

Мађарски културни центар Непкер (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Мађарска, Румунија, Летонија, Словачка

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Промовисање слобода кретања роба, услуга, капитала и људи
као основних слобода Европске уније

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

3 дана

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

25.000 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.nepkor.rs/europe-for-citizens/
www.nepkor.rs/TogetherInDutyFreeEurope/
www.facebook.com/europeforcitizensnepkor/

„Тродневна манифестација у оквиру пројекта ујружила је грађанима могућности сарадње, али и учешћа у изградњи заједничких европских достигнућа, развијајући тиме будућности заједнице Европе, што у овом тренутку представља уједно и будућности Србије.“

Мађарски културни центар Нејкер

Симболичним окупљањем 6 партнера (по један из Србије, Румуније, Летоније и Словачке и два из Мађарске), по узору на број држава које су 1957. године потписале тзв. Римске уговоре, пројекат је обележио 60 година од потписивања ових уговора који су поставили темеље заједничког тржишта Европске уније. Промовишући значај 4 основне слободе на којима почива заједничко тржиште Европске уније – слобода кретања роба, услуга, капитала и људи, пројектни партнери организовали су тродневне догађаје у Суботици са идејом да грађанима и грађанкама Србије приближе европске вредности и омогуће им да од грађана из земаља чланица Европске уније чују о предностима чланства у „европској породици народа“.

За најмлађе ученике је организована играоница о достигнућима Европске уније, док су одрасли едуковани путем конференција, радионица и предавања на којима су обрађиване основне слободе, са циљем да се још ефикасније разграђују оне границе које још увек постоје међу грађанима Уније. Манифестација је обухватала и програм културно-уметничких друштава из партнерских држава на пројекту који су представили сво богатство различитих култура које обогаћује Унију, али и „Еуро базар“ на којем су учесници промовисали традиционално локално занатство и привреду, демонстрирајући слободу кретања роба.

„Еуро базар“

„ЕВРОПА БЕЗ РОДНИХ РАЗЛИКА“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„WONET – Женска мрежа за будућност Европе“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.2. Мреже градова

НОСИЛАЦ

Градска општина Савски венац (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Хрватска, Словенија, Италија, Србија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Допринос јачању и изградњи капацитета жена за политичку артикулацију родне равноправности и изградња женске солидарности кроз умрежавање на локалном и европском нивоу

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

11 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

77.500 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.savskivenac.rs

„Дубоко верујемо да је родна равноправност, као темељна вредност и транснационална политика, неизбежан гео свих стратегија и визија будућности Европске уније.“

Публикација „WONET Reportages“

Градска општина Савски Венац била је водећи партнер конзорцијума од 11 актера из Хрватске, Словеније, Италије и Србије, који је осмислио и реализовао пројекат „WONET – Женска мрежа за будућност Европе“. Посебну „европску ноту“ овом пројекту, који је окупио преко 130 жена из држава из којих су долазили партнери, даје чињеница да је до њиховог „умрежавања“ дошло током регионалних семинара које су организовале националне контакт тачке за Програм „Европа за грађане и грађанке“ из Словеније, Хрватске и Србије. Међу 130 учесница било је жена разних генерација, различитих образовних профила,

WONET фото-репортажа

„Развој нових, реионалних партнерстава до-
вољно је добар стратешки циљ за све партнер-
ске организације да би их мотивисао да преузму
ризик који доноси стварање нове партнерске
сарадње.“

учесник на пројектју

професија и социјалног статуса, што је ин-
теркултурни дијалог додатно обогатило
чинећи да се он одвија не само између раз-
личитих држава и култура, већ и између
различитих генерација, као и између ур-
бане и руралне средине. Пројектни парт-
нери осмислили су „WONET“ као допринос
смањењу родне неједнакости у региону и
промовисању родне равноправности као
једне од основних вредности европског
друштва. Посебан циљ пројекта био је из-
градња родне солидарности међу женама
на локалном, регионалном и европском
нивоу кроз њихово повезивање, умрежа-
вање и подизање капацитета за политичку
артикулацију родне равноправности. Учес-
нице су оснаживане да кроз политичку
артикулацију, односно активно учешће у
креирању предлога јавних политика, реша-
вају своје социјалне и друге проблеме.

Резултати остварени током реализације
пројекта обухватају 5 активности – 4 се-
минара и међународну, завршну конфе-
ренцију. Теме обухваћене семинарима до-
тицале су нека од кључних поља женског
активизма, али и подручја која је посебно
важно сензибилисати за питање родне
равноправности, па су тако њихови називи
били „Жене и образовање“, „Жене, полити-
ка и медији“, „Жене, економија и социјална
политика“ и „Женско и породично право“.
Поред ових догађаја, пројекат је обухватио
вишејезичну изложбу фото-репортажа које
су своје место нашле и у завршној публи-
кацији „WONET Reportages“ са инспириса-
ним причама о родној равноправности
и личним сведочењима.

WONET
Women's Network for Equal Rights

IZLOŽBA FOTOREPORTAŽA

Gradska opština Sivići venac u saradnji sa projektnim partnerima poziva vas da pogledate izložbu izložbu fotoreportaža nastalih kao rezultat aktivnosti na projektu WONET –Ženska mreža za budućnost Evrope, koji je opštine sprovođa u okviru Europe for Citizens programa Evropske Komisije.

Izložba će biti otvorena
u sreću 20. jula 2016. godine u 10 časova
Uzani hodi Dvora izložba Sivići venac
Pustovera 1

Izložbu možete pogledati svakog dana
do sreću 10. avgusta 2016. godine
Radnim danima 7-20 časova
Vikendom i praznicima 8-18 časova

Na izložbi će biti prikazano 15 parova sa kratkim tekstom i fotografijama na temu rodne ravnopravnosti. Autorke reportaža su učesnice projekta u Srbije, Hrvatske, Slovenije i Italije. Reportaže su rezultat tematskih radu učesnica koje su bile različitog nivoa obrazovanja i raznovrsnih profesija, a bile su zastupane skoro sve generacije od 20 do 84 godine. Konkretni fotoreportaži kao sredstvo izražavanja one su upućile na ključna i aktuelna pitanja i dobrih praksa rodne ravnopravnosti u njihovim lokalnim zajednicama. Autorke nisu pojedinačno potpisane na reportažama, što je znak solidarnosti i zajedničkog rada. Stavovi izneti u reportažama predstavljaju lične stavove autorke izveštava, ne i zvanične stavove Evropske Komisije ili organizacija i institucija partnera na projektu. Izložba će biti otvorena u Beogradu kao rezultat aktivnosti u gradovima partnerima na projektu i ličnu regionu. Za više informacija o projektu WONET pogledajte saj na adresi www.wonet.eu

DOBRODOŠLI

Изложба фото-репортажа

Публикација „WONET Reportages“

„ЕВРОПА УЈЕДИЊЕНА У РАЗЛИЧИТОСТИ“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„ВЕТonEU – Балкан и Европа заједно: Пут ка проширењу“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.2. Мреже градова

НОСИЛАЦ

Град Суботица (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Француска, Италија, Мађарска, Македонија, Хрватска, Румунија,
Бугарска, Босна и Херцеговина, Велика Британија, Црна Гора,
Словенија, Србија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Формирање мреже партнера која ће представљати платформу
за дијалог и активно деловање о будућности Европе

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

12 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

148.000 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.subotica.rs

„У време великих изазова, процес проширења и даље доприноси миру, стабилности и просјеритију у Европи.“

публикација „Књига правила игре“

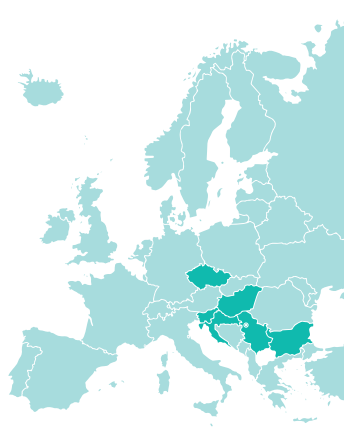
Кроз пројекат „ВЕТonEU – Балкан и Европа заједно: Пут ка проширењу “ успостављена је мрежа која обухвата чак 19 партнера из 12 држава Европе – 8 држава чланица и 4 државе које су у различитим фазама процеса приступања Европској унији, као амбасадора слогана „Уједињени у различитости“. Пројекат, као и сама изградња мреже, отпочети су са циљем да се кроз њихову реализацију развије широка платформа за размену, дебату и деловање о правцу у којем се креће Европа.

Специфична и интересантна структура пројекта пратила је метафору опкладе: као и код опкладе, на првом месту важно је познавати правила игре, друго, битно је размотрити сопствене ресурсе и сходно томе, у шта инвестирати и коначно, потребно је одлучити на шта се кладити. Од партнера пројекта „ВЕТonEU“ затражено је да поставе своје опкладе о будућности Европске уније, преузму одговорност у њеном даљем обликовању и функционишу као гласноговорници идеја и вредности о Европској унији у својим локалним заједницама, а све са циљем да заинтересују што већи број грађана, организација цивилног друштва, органа јавне власти и других актера. Најважније активности током трајања пројекта такође су пратиле метафору опкладе - први међународни догађај у Суботици: „Правила игре“; други међународни догађај у Равени: „Ресурси за инвестирање у опкладу“; трећи међународни догађај у Осијеку: „Доношење одлуке на шта се опкладити“. На крају пројекта израђена је публикација „Књига правила игре“ у којој су представљени резултати „опкладе“ и која представља корисну алатку за повећање ангажовања европских и балканских локалних власти у процесу проширења ЕУ.

„Правила игре“

„ОДРЖИВА ЕВРОПА“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„Умрежавање градова и укључивање грађана за заштиту водних ресурса у Европи - H2O WR“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.2. Мреже градова

НОСИЛАЦ

Општина Рума (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Хрватска, Словенија, Бугарска, Мађарска, Чешка, Србија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Јачање иницијативе грађана у акцијама које су усмерене на побољшање квалитета вода, заштиту животне средине и цивилну заштиту

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

24 месеца

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

142.500 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

У току

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.ruma.rs
www.facebook.com/H2O-WR-Engaging-Citizens-for-the-Protection-of-Water-Resources-in-Europe-2060847467481388/

„Сарадњом на овом пројекту и на будућим иницијативама моћи ћемо да заштитимо наше ресурсе, омогућимо одрживи раст и осигурамо будућим генерацијама да траже своје циљеве и остварују своје снове, те да живе у безбедним, чистијим и здравим заједницама.“

Водич најбоље праксе

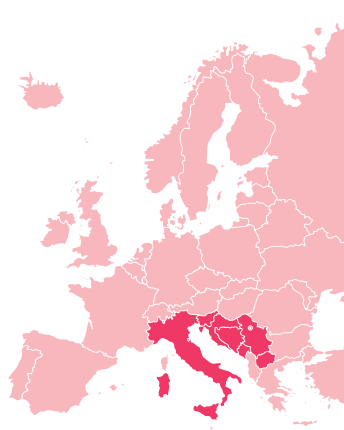
Општина Рума заједно са партнерима из 5 држава чланица Европске уније (Хрватска, Словенија, Бугарска, Мађарска и Чешка) и Туристичком организацијом општине Рума тренутно спроводи пројекат „Умрежавање градова и укључивање грађана за заштиту водних ресурса у Европи - H2O WR“. Реч је о пројекту који је усмерен на заштиту вода, цивилну заштиту и побољшање грађанског учешћа у јавним и грађанским акцијама које у свом фокусу имају водне ресурсе. Као специфичне циљеве овог пројекта, чија се потпуна имплементација очекује до краја 2018. године, пројектни партнери дефинисали су подизање свести грађана о начинима примене вредности и политика Европске уније у заштити водних ресурса и заштити заједница од природних претњи и побољшање сарадње између градова кроз заједничко спровођење акција које су усмерене на заштиту водних ресурса и становника од природних претњи. Идеја је да се кроз пројекат промовишу најбоље праксе и приступи у заштити водних ресурса, те да се у том контексту проматрају ставови грађана према европским интеграцијама и волонтеризму као посебно важном аспекту реаговања заједница у случају природних претњи.

Планирано је да у току 7 догађаја партнери размене знања и најбоље праксе из својих држава кроз радионице, конференције и презентације, посете локације од значаја за тему пројекта и упознају се са иницијативама које су потекле од самих грађана и њихових удружења. Пројекат је замишљен као први корак у успостављању мреже градова која ће се бавити заштитом водних ресурса, па је као завршна активност планирано потписивање Споразума о умрежавању.

„Умрежавање градова и укључивање грађана за заштиту водних ресурса у Европи - H2O WR“

„ИНКЛУЗИВНА ЕВРОПА“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„Ка европским вредностима – особе са инвалидитетом као равноправни грађани“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.3. Пројекти организација цивилног друштва

НОСИЛАЦ

Асоцијација за промовисање инклузије Србије – АПИ Србије (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Босна и Херцеговина, Црна Гора, Словенија, Хрватска, Македонија,
Италија, Србија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Допринос пуној интеграцији и грађанском учешћу особа са
инвалидитетом у друштву

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

12 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

130.000 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.facebook.com/sapi.europe.for.citizens/

„Разлике у личним знањима, искуствима и начину рада, специфичности средина из којих долазе учесници, нивои укључености самозаступника и слично, учинили су сировођење пројекта врло динамичним и интeресантним искуством.“

*Асоцијација за промовисање инклузије Србије
– АПИ Србије*

Окупљајући 11 партнера из 7 европских држава, пројекат „Ка европским вредностима – особе са инвалидитетом као равноправни грађани“ представља пример мултикултурног и међусекторског приступа осетљивим друштвеним питањима као што је инклузија особа са инвалидитетом. Организације цивилног друштва, образовне и установе специјализоване за рад са особама са инвалидитетом из Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Словеније, Хрватске, Македоније и Италије, удружиле су се са намером да развију модел свеобухватног оснаживања особа са инвалидитетом, са посебним фокусом на особе са интелектуалним инвалидитетом, и подстакну њихову активнију улогу и укључивање у процесе доношења политика на националном и европском нивоу.

Пројектни партнери идентификовали су пет „кључних тачака“ за оснаживање особа са инвалидитетом и свакој од њих посветили едукативне радионице, тренинге или дебате:

Тренинзи самозаступања, који су укључивали како особе са инвалидитетом тако и професионалце који им пружају подршку, били су посвећени питањима као што су самоопредељење, изражавање потреба, идентификација врсте потребне подршке и самооснаживање особа са инвалидитетом за њихово активније друштвено ангажовање;

Волонтеризам као средство укључивања особа са инвалидитетом био је обрађен кроз тродневне радионице за покретање волонтерских сервиса у којима би особе са инвалидитетом имале улогу волонтера чиме би се подстакла њихова социјализација и интеграција;

Вршњачка подршка реализована је кроз тренинг на којем су едукатори биле особе са инвалидитетом са којима су учесници разговарали о постојећим праксама узајамне подршке

и дизајнирали одговарајући модел за ову услугу;

Програм радног ангажовања обрађен је путем тродневног семинара са циљем упознавања примера добре праксе у побољшању могућности запошљавања особа са интелектуалним тешкоћама, често лишених пословне способности и искључених из отвореног тржишта рада;

Развоју социјалног предузетништва посвећена је дебата у којој су учесници представили процес формирања социјалних предузећа у својим државама и сопствена искуства, али се разговарало и о реформама социјалне политике и одрживости социјалних услуга кроз социјално предузетништво.

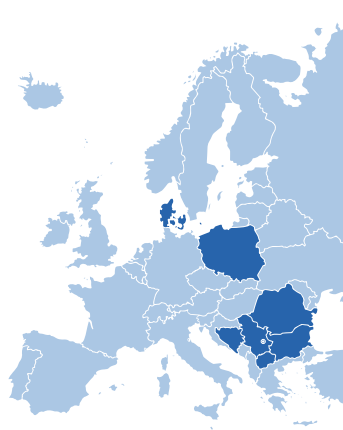
На завршној конференцији представљен је „Водич за самозаступање и социјалну инклузију“ са низом примера добре праксе и моделом за његову примену. Водич је намењен особама са инвалидитетом и базиран на искуствима прикупљеним током реализације пројекта.

У оквиру пројекта израђен је и видео о његовој реализацији.
www.youtube.com/watch?v=DuLiC34ZAjk

Део учесника на пројекту „Ка европским вредностима – особе са инвалидитетом као равноправни грађани“

„ЕВРОПА БЕЗ МРЖЊЕ“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

„Борба против говора мржње кроз европску перспективу“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА

Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.3. Пројекти организација цивилног друштва

НОСИЛАЦ

Клуб за оснаживање младих 018 – КОМ 018 (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ

Босна и Херцеговина, Македонија, Бугарска, Данска, Румунија,
Пољска

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Унапредити и ојачати сарадњу на европском нивоу за поштовање
људских права

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

12 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

132.500 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.kom018.org.rs
www.facebook.com/KOM018

„Млади у Европи су и више него сиремни да решавају проблем говора мржње. Они не желе да постоје границе између њих, зато се и прикључују пројектима који им нуде могућности да се против оваквих појава заједнички боре.“

Клуб за оснаживање младих 018 – КОМ 018

Директно укључујући у пројектне активности 1.483 грађана и грађанки из Србије, Босне и Херцеговине, Македоније, Бугарске, Данске, Румуније и Пољске, од чега 80% младих до 30 година, пројекат „Борба против говора мржње кроз европску перспективу“ оснажио је младе Европљане да препознају и адекватно реагују на говор мржње. Узимајући у обзир велику популарност и употребу интернета међу младима, пројектни партнери препознали су ризике које виртуелни свет носи по безбедност, дискриминацију и изложеност младих говору мржње. Низом креативних активности дискутовани су и развијани алати за промоцију борбе против говора мржње и покренута европска кампања за поштовање људских права у online простору, али и реалном животу.

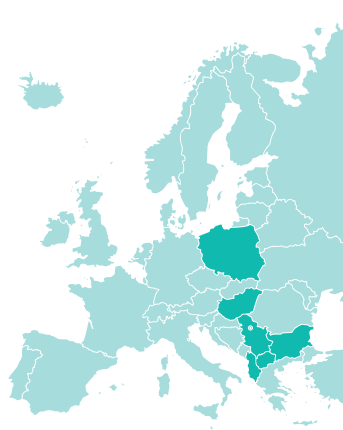
Пројектом је развијен и програм „Hate fighters“ у оквиру којег су снимљене хип-хоп и реп песме на тему борбе против говора мржње као начин да се ово питање додатно приближи младима. Посебно су значајни подаци добијени кроз истраживање ставова младих из 7 држава из којих пројектни партнери долазе о говору мржње који су показали њихову спремност на заједничку акцију и борбу против ове негативне друштвене појаве. Као завршна активност пројекта организовано је финално такмичење у дебати – победници националних такмичења из 7 држава дебатовали су у Нишу о проблему кршења људских права и говору мржње. Кроз пројекат је израђен обиман креативни и едукативни материјал који укључује 8 песама, преко 150 графика и 150 концепт фотографија, преко 15 изложби и flash mob-ова.

Програм „Hate fighters“

„СОЛИДАРНА ЕВРОПА“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:
„Славимо солидарност“

ПОГЛАВЉЕ/МЕРА ИЗ ПРОГРАМА
Поглавље 2. Демократски ангажман и грађанско учешће
Мера 2.3. Пројекти организација цивилног друштва

НОСИЛАЦ
Фондација Ана и Владе Дивац (Србија)

ДРЖАВЕ ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПАРТНЕРИ
Пољска, Мађарска, Бугарска, Македонија, Албанија

ЦИЉ ПРОЈЕКТА
Промовисање солидарности као универзалне људске вредности

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА
12 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА
147.500 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА
Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА
www.divac.com
www.museumofsolidarity.eu

„Циљ пројекта је да окупи грађане и инспирише их да добрим делима мењају свећ.“

Фондација Ана и Владе Дивац

Пројекат „Славимо солидарност“ окупио је 6 организација цивилног друштва из 6 држава чланица и кандидата за чланство у Европској унији (Пољска, Мађарска, Бугарска, Македонија, Албанија и Србија) са идејом да истраже, стимулишу дебат, промовишу и подстакну солидарност као важну вредност у европским друштвима. Поред 27 хиљада директних учесника у активностима, процењује се да је путем медијске и интернет промоције пројекат нашао пут до преко 500 хиљада грађана Европе. Кроз различите интерактивне активности дата је прилика грађанима да се укључе и поделе своје ставове, идеје, али и личне приче о солидарности које ће служити као позитивно усмерење другима, бити подршка људима који се нађу у тешким животним приликама и подстаћи дијалог о позитивним друштвеним појавама. Овај пројекат истражује разноликост турбулентних времена са којима се државе учеснице и њихови грађани суочавају, истовремено прослављујући и схватајући важност солидарности и љубави према другом људском бићу у свету људских сукоба и природних катастрофа. Најзначајнији резултати пројекта „Славимо солидарност“:

Резултати пројекта „Славимо солидарност“

„Пружити руку кад је некоме тешко, пружити руку и бити један од њих. Сви смо ми исти.“

учесник истраживања о солидарности међу младима у Србији

- Спроведено је online истраживање ставова преко 7.000 младих (16-30 година) о солидарности које је показало да младе интересује солидарност и да имају емпатију према људима који тешко живе, посебно према жртвама природних катастрофа и ратова.

www.divac.com/upload/document/fondacija_divac_izvestaj_mladi_fgd.pdf

- Креиран је виртуелни Музеј солидарности са видео и аудио интервјуима грађана и личним причама о људској емпатији и подршци

- Стрип-постер Мала школа солидарности намењен деци школског узраста бесплатно је дистрибуиран у преко 100 установа које се баве децом у Србији.

- Одржани су фестивали солидарности у Србији, Бугарској, Македонији и Албанији

- Одржани су и бројни јавни догађаји широм Србије: дебата „Млади и солидарност у локалној заједници“, међугенерациске радионице аргентинског танга, радионице за младе са оштећеним слухом „Тело које чује: Савремени театар – простор међуљудске солидарности“, изложба фотографија о солидарности у 10 градова у Србији, видео приче о солидарности према деци која користе услуге Свратишта и према мигрантима, завршна конференција „Солидарност у време кризе“ итд.

MUSEUM OF SOLIDARITY

Музеј солидарности
www.museumofsolidarity.eu

Стрип-постер Мала школа солидарности

Међугенерациска радионица аргентинског танга

„ЕВРОПА У КОЈОЈ ГРАЂАНИ ОДЛУЧУЈУ“

НАЗИВ ПРОЈЕКТА:

Подршка раду Београдске отворене школе кроз програм „Европа за грађане и грађанке“ – институционални грант

НОСИЛАЦ

Београдска отворена школа (Србија)

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Оснаживање демократског и грађанског учешћа кроз унапређење знања грађана о процесу креирања политика и доношења одлука, промоција могућности друштвеног и међукултуралног ангажмана и волонтирања на нивоу Европске уније и шире

ТРАЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

36 месеци

УКУПАН БУЏЕТ ПРОЈЕКТА

249.720 ЕУР

СТАТУС ПРОЈЕКТА

Реализован

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОРИСНИКА ИЛИ ПРОЈЕКТА

www.bos.rs

www.bos.rs/ei/projekti/94/2016/04/13/podrska-beogradskoj-otvorenoj-skoli-kroz-program-evropa-za-gradane-i-gradanke.html

„Највећи значај Програма „Европа за грађане и грађанке“ јесте што њиху поново враћа на „обичног човека“, грађанина и грађанку, који најчешће и нису ујознашти са тиме шта је то Европска унија, шта су њене политике, вредности или стандарди, те шта могу да очекују од ње.“

Београдска отворена школа

Београдска отворена школа је 2015. године потписала трогодишњи споразум о партнерству са Извршном агенцијом за образовање, аудио-визуелну и културну политику Европске комисије (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, European Commission) у оквиру програма „Европа за грађане и грађанке“. Успостављена сарадња омогућила је Београдској отвореној школи трогодишњу институционалну подршку од стране Европске комисије за развијање унутрашњих капацитета и унапређење њеног рада и деловања у стратешким областима, које су истовремено у складу са областима које промовише програм „Европа за грађане и грађанке“ и његовим циљевима.

Основни циљ подршке био је оснаживање демократског и грађанског учешћа на нивоу Европске уније кроз унапређење знања грађана о процесу креирања политика и доношења одлука, као и промоцију могућности друштвеног и интеркултуралног ангажмана и волонтирања на нивоу Европске уније. Самим тим, области деловања Београдске отворене школе које су укључене у програм подршке обухватале су европске интеграције, реформу јавне управе, образовање и омладинску политику и запошљивост младих. Тако је институционална подршка била усмерена, првенствено, ка јачању истраживачких капацитета Београдске отворене школе за квалитетан и на чињеницама заснован развој јавних политика у наведеним стратешким областима и заговарачких капацитета за њихову примену.

Регионална конференција „Move.Link.Engage.“

Током трогодишњег периода (јануар 2015-децембар 2017. године) окосница институционалне подршке овој организацији била је усмерена на процес европских интеграција и учешће грађана у њему, кроз иницијативу „Проговори о преговорима“. Основни циљ ове иницијативе јесте да допринесе европеизацији Србије кроз промоцију транспарентног и одговорног процеса вођења преговора о приступању Европској унији заснованог на дијалогу и партнерској сарадњи цивилног друштва и јавних власти. У циљу информисања јавности о процесу преговора о приступању креиран је интернет портал www.eupregovori.bos.rs, покренут месечни електронски билтен „Проговори о преговорима“ и креирана андроид мобилна апликација „Европа за понети“, и који су додатно унапређивани путем институционалне подршке добијене кроз Програм „Европа за грађане и грађанке“. Захваљујући добијеној подршци, Београдска отворена школа је успоставила регионалну димензију у раду ове иницијативе, учинивши да резултати спроведених активности могу бити коришћени у свим државама Западног Балкана у различитим фазама процеса европских интеграција.

Поред „Проговори о преговорима“, институционалном подршком су били обухваћени и други годишњи радни пакети Београдске отворене школе:

Evropa za poneti

Андроид апликација
„Европа за понети“

- Иницијатива „Грађани у акцији“ која се састоји из јаке истраживачке и заговарачке компоненте на локалном нивоу;
- развој истраживања јавних политика у областима европских интеграција, реформе јавне управе и запошљивости младих;
- боља интеграција портала „БОШ Каријера“ и „Мингл“ око сајта Београдске отворене школе, са циљем унапређења приступа и бољег коришћења садржаја јединствене Е(У) Лабораторије за грађанско учешће, коју поред поменутих чине и портал „Проговори о преговорима“, месечни билтен „Проговори о преговорима“, Андроид апликација „Европа за понети“;
- организација годишње регионалне конференције „Move.Link.Engage.“ у Београду.

**КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ
СА ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

www.civilnodrustvo.gov.rs

www.facebook.com/EFCrs/

europeforcitizens@civilnodrustvo.gov.rs

Тел: +381 11 31 30 968

